

ציון צמריה, העולם הזה

בתיא פרוסט בדאשית המישכט (מימין), לכני השוכפכט דורנד. באמצע: מאדק אוקונור). „רציתי להגן על הניצולים“!

ברת. קשה מאוד לתרגום בילכול שכ זה. קחי אותו ממני, היא צועקת לזו שיושבת לצידה. ואז אנחנו מתחלפות. **● תרגום טוב יכול להפוך נואם עילג לנואם מבריק?** כן. קולגה שלי תירגמה את אחד הפוליטיקאים הפחות מבריקים. יריביו מיהרו אלי וביקשו שאוציא אותה מה תא. היא הופכת אותו לאדם מבריק, הם זעקו, והוא לא כזה. מצאי לו מתורר גמנית שתשיב אותו לממדיו הטיבי עיים.

● איך עושים את זה? הרעיון הכללי של דיבריהם ידוע. הם הרי לא מחדשים דבר. נאומיהם רומים. לעיתים קרובות גם הבדיחות **■ טרה לייבוביץ** (המשך בעמוד 35)

זוכה לייצוג מכובד יותר. הרי כבוד של המדינה נבחן גם בשפה, ואיזו מדינה היא זו שמדינאיה מתביישים לדבר את שפתה? אגב, אנחנו המדינה היחידה בעולם שהפוליטיקאים שלה נואמים בשפות זרות. פוליטיקאי צרפתי נואם בצרפתית בלבד, ואנשי מרע צרפתים מבררים לפני כל כינוס אם מתלווה אליו תרגום לצרפתית. **● ובעברית, האם שפתם עשירה?**

רובם מדברים עברית עילגת. אולי מפני שרובם יוצאי צבא. לאחרים יש אוצר-מילים שכולל רק 150 מילים והם מדברים באיטיות, בפאתוס, ובצורה מעורפלת, כנראה כדי לנסות ולטשטש את חוסר שליטתם בשפה. לפעמים, כאמצע התרגום, אחת המתרגמות נש-

כלל ביקורתיים מאוד. **● מדוע?**

אנחנו שומעים אלפי הרצאות, יש לנו רגשות לשפה וכשאתה רווי במי לים אתה נעשה ביקורתי.

● מה דעתך על נאומיהם של הפוליטיקאים הישראלים?

הם נמצאים בכל ועידה. כמו העי ציצים. הם תמיד שם, ותמיד מדברים, ורק אנחנו מקשיבים להם, כי הרי אף אחד לא טרח לשמוע כאמת את דיבי ריהם האינסופיים. ויש להם תכונה כזו שהם מתביישים להורות שהם שולטים רק בעברית, ומנסים בכל תוקף לדבר גם בשפות אחרות.

● ומה רע בזה? הם היו נשמעים טוב יותר אילו היו מדברים רק בעברית. וגם המדינה היתה

סימולטני. מתרגם בכתב סוחב איתו את העבודה לכל מקום. אם הוא נתקע בחיפוש אחרי מילה מתאימה, הוא עלול להיטרד בבעייה הזו יום ולילה, עד שימצא פיתרון. מתורגמן סימולטני אינו יכול לתקן את דבריו. מרגע שהם נאמרו הוא סיים את עבודתו. זה מאמץ מרוכז שמסתיים בהרפיה.

● תרגמת גם בכתב?

מעט. באחרונה תירגמתי את הספר שיוחות של פרנסואה מיטראן.

● באילו אירועים את מתרגמת?

בוועידות מיפלגתיות ובכינוסים שונים. אנחנו מגיעים לכל התחומים. כל ועידה בינלאומית שנערכת בארץ זקוקה למתורגמנים: כנס הידרולוגים, כנס בנושא השתלות שיניים, נגרות ממוחשבת, גננות, ואקום לפיסיקאים, כנסים רפואיים, מישפטיים והרצאות שונות. תירגמתי גם את אנוור סאדאת, דיטריך גנשר, ג'ימי קארטר ופראנסוואה מיטראן, כשביקרו בארץ.

● היית המתרגמת הצמודה של סאדאת?

לא. הוא הביא איתו מתורגמן אישי שתירגם את דבריו מערבית לאנגלית. אני תירגמתי מאנגלית לעברית. אגב, לאישים רבים בעולם יש מתורגמן צמוד. בארץ הנושא הזה לא מפותח. הפוליטיקאים אינם חושבים שזה חשוב מי יתרגם אותם.

● מי הוא אדם שקל לתרגמו?

קל לתרגם אדם שידוע מה הוא אומר, ושומר את הרברים בצורה מסודרת, עם התחלה, אמצע וסוף, שדבר יוצא מתוך דבר. בקיצור, אדם, שהנאום בשבילו הוא אמנות.

● בניין, למשל?

לא. **● יש בארץ אנשים שקל לתרגם אותם?**

אני לא מוכנה לדבר על כך, כי לי יש רק ביקורת. מתורגמנים הם בדרך-

לי, בדיוק איך שהדברים נאמרי?

לא. אני צריכה להעביר משמעות, לא דווקא להקפיד על תירגום מילולי. החשוב ביותר הוא להבין את הדברים. **● ומה קורה אם אינך מבינה?**

או אגיד בדיוק את מה שהוא אמר. אולי הוא התכוון להיות לא מובן.

● איך מתרגלים את הזיכרון?

תובעים ממני יותר ויותר. ככל שאני תה תובע יותר, כן רב כוחו של הזיכרון. למשל, קורה שאני לא זוכרת מיספר טלפון מסוים. אני לא מניחה לעצמי, עד שאני נזכרת.

● אלו תכונות צריך מתרגם סימולטני?

רצוי שידע לעבוד בלחץ ויהיה קל-ביטוי ומשכיל. ככל שאתה יודע יותר אתה מופתע פחות.

● ומיבטא נכון בשפה שאי ליה הוא מתרגם?

לא הכרחי. אם איי אפשר לדבר במיבטא נכון, חשוב לפחות לדבר במיבטא ניטרלי, שלא יהיה צורם מדי. **● מתרגם סימולטני הוא קצת כמו שהקן?**

כן. אלא שאנחנו לא מכירים את הטכסט. אנחנו, כמו השחקנים, ניצבים מול קהל ומעבירים לו דברים מסוימים וכל הזמן אנחנו חושפים ועומרים כי מובחן תמיד. אם נכשלת בתרגום של פסקה מסוימת אינני יכולה לט עזר להגנתי. אתמול הייתי טובה יותר. אני צריכה להיות טובה כל הזמן. חשוב גם לשמור על מתח מסוים בקהל ולתחיל לתרגם מיד עם סיום דיברי המדבר, כדי שלא לייגע את הקהל.

● איך מתנהל תרגום לתוך אוזניות?

בצורה דומה, אלא שאני יושבת בתוך תא, לצירי מתורגמן נוסף, ואנחנו פחות חשופים, רק קולנו נשמע.

● את מעדיפה תרגום בכתב או תרגום סימולטני?

לאופי שלי מתאים יותר תרגום

ציון צמריה, העולם הזה

בתיא פרוסט בבית המישכט: „הפוליטיקאים הם כמו עציצים“